

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภาพ	ฎ
สารบัญภาพภาคผนวก	ฏ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
โจทย์การวิจัย	3
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
นิยามศัพท์	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ภูมิสังคมโดยทั่วไป	9
ภูมิสังคมของเกษตรกรต้นแบบ	10
ชุดความรู้การสร้างเกษตรกรต้นแบบ	10
เกษตรกรต้นแบบ	11
แนวคิดทฤษฎีใหม่และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	12
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559)	26
ภูมิปัญญาท้องถิ่นและแนวคิดเกี่ยวกับการสืบทอดภูมิปัญญา	30
แนวคิดเครือข่ายทางสังคมและทฤษฎีเกี่ยวกับปรากฏการณ์วิทยาเชิงสังคม	38

หัวเรื่อง

หน้า

รูปแบบและการพัฒนารูปแบบ	48
การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักพุทธธรรม ไปสู่แนวทางการปฏิบัติในพื้นที่ศึกษา	52
บริบทของพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา	56
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	61
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	72
การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76
ผลการศึกษามิติสังคมของเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่หมู่บ้านบริวารรอบ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร	76
ผลการศึกษาชุดความรู้ที่เหมาะสมที่จะนำไปสู่รูปแบบการสร้างเกษตรกรต้นแบบ ในพื้นที่ดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร	88
ผลการศึกษารูปแบบการสร้างเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ดำเนินงาน	
ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสกลนคร	94
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	99
สรุปการวิจัย	99
สรุปผลการวิจัย	100
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะ	109
บรรณานุกรม.....	111

ภาคผนวก.....	115
ภาคผนวก ก หนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยของผู้เชี่ยวชาญ	
ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	116
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	129
ภาคผนวก ค ภาพกิจกรรมการดำเนินงานวิจัย	139
ประวัติผู้วิจัย	179

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงหัวหน้าศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริ จำนวน 37 ราย ..	63
2 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้รับการสัมภาษณ์	79
3 แสดงสถานภาพทางสังคมของผู้รับการสัมภาษณ์	81
4 แสดงอาชีพของผู้รับการสัมภาษณ์	82
5 แสดงพื้นที่ถือครองของครัวเรือน	83
6 แสดงข้อมูลจำนวนสมาชิกในครัวเรือน	83
7 แสดงการจ้างแรงงานเสริมในการทำการเกษตรกรรม	84
8 แสดงแหล่งน้ำเพื่อการเพาะปลูก	84
9 รายได้ของครัวเรือนในรอบปีที่ผ่านมา	85
10 แสดงค่าใช้จ่ายในการลงทุนประกอบอาชีพในภาคการเกษตรในรอบปีที่ผ่านมา	86
11 แสดงหนี้สินของครัวเรือน	87
12 แสดงการแก้ไขปัญหาเมื่อประสบปัญหาปริมาณน้ำใช้ในแปลงเพาะปลูก ไม่เพียงพอ	90
13 แสดงการปรับปรุงบำรุงดิน	90
14 แสดงวิธีการกำจัดวัชพืช/ศัตรูพืช	91
15 แสดงการวางแผนในการประกอบอาชีพในครัวเรือน	92
16 แสดงกิจกรรมของครอบครัวเมื่อมีเวลาว่างจากการทำงาน	92
17 แสดงการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิต	93
18 แสดงการจัดทำบัญชีครัวเรือน	93
19 แสดงการเตรียมเงินสำรองไว้สำหรับการลงทุนในการประกอบอาชีพ	93
20 รูปแบบการสร้างเกษตรกรต้นแบบในพื้นที่ดำเนินการของศูนย์ศึกษา การพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	96
21 แสดงกิจกรรมดั้งเดิมและกิจกรรมที่แสดงถึงการเป็นเกษตรกรต้นแบบ ของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์	102

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 แสดงแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	18
2 กรอบความคิดในการขับเคลื่อนกระบวนการสร้างเกษตรกรต้นแบบ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ	75
3 กรอบแนวปฏิบัติการสร้างเกษตรกรต้นแบบ โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	95

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพภาคผนวก

ภาพภาคผนวกที่	หน้า
1 กิจกรรมถอดบทเรียนเพื่อออกแบบเครื่องมือวิจัย	140
2 พบปะเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์โครงการ	141
3 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายขวัญใจ แก้วหางค์	141
4 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายละมัย พังแสงสุ	141
5 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายเพ็ง เจริญชัย	142
6 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายสมนึก อุดมพร	143
7 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายสุรียัน จันทร์รินทร์	144
8 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายพันธุ์ ตูตะเวช	145
9 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายกองศรี ศรีทิน	146
10 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกร คต.ปัญญา ประชาชาติ	147
11 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนางไกล่ ลุนาวัน	148
12 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนางปู้ โคตรวิชัย	119
13 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนางสุภารัตน์ โทธิพันธ์	150
14 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายขวัญใจ แก้วหางค์	151
15 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายคำมั่ง โปตินัง	152
16 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายคำหาล้า ลมดวง	153
17 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายจันทร์ทวง นันทรักษา	154
18 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายชุมชพล ไตรธิเลน	155
19 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายแดง โทธิบัติ	156
20 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายถา ยะพลหา	157
21 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายทองล้วน ศรีทิน	158
22 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายเทียม ชุมปัญญา	159
23 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายนพดล วงศ์ยามา	160
24 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายนำชัย ยากันจา	161

25 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรรายนบุญมา ฤาไกร	162
26 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรรายนบุญเพ็ง ลาแสดง	163
27 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรรายนประทวน ธาระสา	164
28 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรรายนประมุข นันทแพง	165
29 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายระสิทธิ์ พุทธมา	166
30 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายปรีชา หาแก่น	167
31 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายพิษณุ เกาโพธิ์	168
32 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายละมัย พังแสงสุ	169
33 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายวังชัย ลืออ่อนดี	170
34 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายวิชัย ศรีออยปลิว	171
35 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายเสริมฐิติ ทินทาน	172
36 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายสาย วงศ์ละคร	173
37 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายสุกัญญา อาญาสุญ	174
38 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายเสนีย์ หาญคำภา	175
39 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายหนปอน คุณบัญญัติ	176
40 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายอวยชัย สมยาภักดี	177
41 สัมภาษณ์และพบปะเกษตรกรนายอำนาจ สมยาภักดี	178